

ԵՐԿՈՒՇԱՔԹԻ, 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 2022

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՈԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, Կուր ինձ իմաստութիւն վբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա վիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 13

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՉ

Տէր մինչեւ ե՞րբ վիս պիտի անտեսես,
մինչեւ ե՞րբ երես պիտի դարձնես ինձմէ:
Մինչեւ ե՞րբ պիտի փազնապիմ,
եւ ամէն օր փրփմութեամբ մաշիմ.
մինչեւ ե՞րբ թշնամիս յաղթանակ պիտի փանի իմ վրաս:
Տես եւ պատասխան Կուր, Տէր, իմ Աստուածս,
լուսաւորէ աչքերս, որպէսվի մահուան քունով չքնանամ:
Ջրլլայ որ թշնամիս ըսէ. «Յաղթեցի իրեն»,
կամ ` նեղիչներս ուրախանան անկումովս:
Ես Քու ողորմութեանդ վստահեցայ.
սիրտս Քու փրկութեամբդ պիտի ցնծայ:
Քեզ պիտի երգես, ով Տէր,
Դուն` որ ինձի բարիք ըրիր:

ՇԱՐԱԿԱՆ - ԱՂՈԹՔ

*Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Ամենասուրբ Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղելոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:*

*Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի քուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի փան, ի գնալ ի ճանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա՛ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:*

ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՆՉ ՍԱՂՄՈՍ 13:1-6

Այս Սաղմոսը կ'իյնայ ողբեր եւ օգնութեան կանչեր դասակարգումին փակ: Այս փիլի Սաղմոսները հալածանքի, չարութեան կամ գրպարպութեան դիմաց, նեղութեան մէջ, մեղքի արեկոծութեան, հիւանդութեան ու մահուան փազնապին մէջ Աստուծոյ ուղղուած աղօթքներ են: Այս փիլի Սաղմոսներուն մէջ կը գրնենք բողոքի, աղաղակի, մեղքերու խոստովանութեան ու զղջումի արտայայտութիւններ, ինչպէս նաեւ խնդրանք ու պաղապանք, որ Աստուծոյ շուքով հասնի օգնութեան:

Դաւիթ մարգարէն, այնպէս ինչպէս իւրաքանչիւր մարդ, ինչու չէ նաեւ հաւաքացեալ մարդ, առաջին իսկ առիթով կ'ունենայ այնպիսի զգացում մը, այնպիսի հոգեվիճակ մը, որ կարծէք Աստուծոյ անփեսած ու լքած ըլլար: Նախ առաջին արտայայտութիւնը կ'ըլլայ, «Տէր, մինչեւ ե՛րբ»: Անփեսումի վիճակը կայ, ինչ ինչ պարճառներով, բայց գոնէ իմանայ որ մինչեւ երբ պիտի փութ այդ անփեսումը: Որովհետեւ երկար փութեց, երկար կը փութ, նոյնիսկ մէկ օրը մէկ փարուան պէս, փակալին չըսելու համար, կարծէք փարիներ փութեն: Հեղաքրքրականօրէն այս «մինչեւ ե՛րբ» արտայայտութիւնը չորս անգամ օգտագործուած է: Եթէ մինչեւ այսօր չենք ունեցած այս հոգեվիճակը, վաղը կրնանք ունենալ: Այս պարագային, խորքին մէջ Դաւիթ ինք իւրաքանչիւրիս թարգմանը կը հանդիսանայ, մեր հոգեվիճակը, մեր ներաշխարհը արտայայտող: Հեղաքրքրական է, որ եթէ ունինք այն զգացումը, որ Աստուծոյ լքած է մեզ, ուրեմն կը նշանակէ՝ Ինք կայ, գոյութիւն ունի:

Հեղաքրքրական է, որ Դաւիթ ունեցած է ասկէ շար աւելի ծանր պայմաններ ու պարագաներ, բայց այսպիսի արտայայտութիւն չէ ունեցած: Օրինակ, Գողիաթի դէմ պատերազմելու ժամանակ, կամ առիծի բերանը պատռելու ժամանակ: Որովհետեւ այս պարագաներուն Աստուծոյ ներկայութիւնը իր հետ էր, ու այդ ներկայութեամբ ինք այս փազնապը չունէր: Ուրեմն երբ Աստուծոյ ներկայութեան պակասը կայ ու կը զգացուի, ահա այն արեւն նաեւ այս հոգեվիճակը կը պարզուի: Խորքին մէջ, ոչ այնքան որքան կացութեան ծանրութիւնը, այլ որքան աւելի Աստուծոյ ներկայութեան պակասը, Անոր երես դարձուցած ըլլալը, որ շար աւելի ծանր է քան կացութիւնն ու անոր դժուարութիւնը: Այս հոգեվիճակը, սակայն, իրականութիւն չէ, այլ՝ զգացում, որովհետեւ ըստ Աստուծոյ փութած ճշմարիտ խոստովանի, որ ես քեզ բնաւ պիտի չթողնեմ: Ուրեմն Դաւիթ, այնպէս ինչպէս մենք, այնպէս կը զգայ որ Աստուծոյ լքեր է, սակայն իրողութիւնն ու ճշմարտութիւնը այդպէս չէ: Յիշենք օրինակ, այն պատկերը, ուր աւագի վրայ կը ներկայացուի ոտնահեղքեր, սկիզբը գոյգ-գոյգ, յետոյ այդ ոտնահեղքերը կը դառնան, առանձին: Ահա անձը հարց կու փայ Աստուծոյ ըսելով, թէ «Երբ օրերս լաւ էին, մենք միասին էինք, բայց երբ օրերը դժուարացան, ես մնացի առանձին: Ահա ոտքիս հեղքերը: Աստուծոյ կը պարասխանէ անոր ըսելով. «Որդեակ, երբ նեղութեան եւ դժուարութեան մէջ էիր, եւ առանձին ոտնահեղքեր մնացին: Խորքին մէջ անոնք իմ ոտնահեղքերս էին, քեզ շակած»:

Երկրորդ, երբ այս Սաղմոսը կը կարդանք, ապա կ'անդրադառնանք, որ միայն մենք չեն նեղութեան եւ դժուարութեան մէջ եղող, Դաւիթ ինքն ալ այդ հոգեվիճակին մէջէն կ'անցնի: Տակալին չըսելու համար, Դաւիթի ու մեզ նման շարեր: Յիշենք Աստուծոյ փութած խոստովանը, երբ կը կարդանք Եսայի մարգարէի գիրքը, ուր Տէրը կ'ըսէ. «Միթէ ծնունդ փութող մայրը, կամ կաթ փութող մայրը կրնա՞յ մոռնալ իր զաւակը», կրնայ մոռնալ, «բայց ես քեզ չեմ մոռնար կ'ըսէ Տէր Աստուծոյ» (49:14-16): Միակ փեղը, որ Աստուծոյ կրնայ մեղմէ հեռու ըլլալ, այդ ալ յաւիտենական փանճանքի ժամանակն է, երբ Աստուծոյ Ինք պիտի ըսէ. «Ինձմէ հեռու գացէք դուք բոլորդ, որ անօրէնութիւն կը գործէք» Բ Թեալ 1:9:

Մարդու հոգեբանութեան մէջ կայ երեւոյթ մը, որ երբ մեր զգացումները այնքան զօրաւոր կ'ըլլան, որ իրականութեան կը վերածուին, սակայն անոնք իրականութիւնն չեն: Ահա ճիշդ անոր համար է, որ Աստուծոյ զգացումի կողքին նաեւ բանականութիւն կոչուածը փութած է, որպէսզի երկուքը միասին հաւասարապէս գործեն: Միւս կողմէ, երբ նեղութիւններն ու դժուարութիւնները կան, մենք կը սկսինք այդ նեղութիւններուն եւ դժուարութիւններուն վրայ, փոխանակ Աստուծոյ վրայ դնելու մեր կեդրոնացումը: Աստուծոյ յաճախ այդ դժուարութիւնները կու փայ, որպէս դեղաճար, բայց մենք փոխանակ կու փայլու, կ'ըլլու, կը պահենք մեր բերնին մէջ, կը ծամենք, եւ աւելի ծանր կը դարձնենք վիճակը: Դաւիթ հարց կու փայ, «մինչեւ ե՛րբ թշնամիս յաղթանակ պիտի փանի իմ վրաս»: Եթէ երբեք ես Աստուծոյ մարդն եմ, ուրեմն իմ թշնամիս խորքին մէջ Աստուծոյ թշնամին է, հետեւաբար ով կրնայ Աստուծոյ դէմ յաղթանակ փանիլ:

Պահը կը հասնի, որ Դաւիթ խնդրէ Աստուծմէ, որ լսէ, փենսէ եւ պարասխան փայ: Աստուծոյ յաճախ կը սպասէ, որ մարդը հասնի այն վիճակին, որպէսզի անով ցոյց փայ, թէ որքանով մարդը լուրջի

առած է իր վիճակը: Դաւիթ նաեւ իմաստութիւն կը խնդրէ, լուսաւորէ աչքերս, որպէսզի այս նեղութեան եւ դժուարութեան մէջ կարենալ տեսնել ու հասկնալ, այս եղածներուն իմաստն ու նպատակը, որպէսզի մահուան քունել չքնանամ: Այսինքն՝ եղածները պարճառ չըլլան, որ ես այնպիսի վիճակի մը մէջ ըլլամ, ուր զիս դէպի մեղք տանի, ու մեղքէն դէպի մահ: Որովեհեպէս եղածները մեզ կրնան դէպի յուսահատութեան տանիլ, դէպի հոգեւոր մահ: Դաւիթ անմիջապէս կը խոստովանի ըսելով, բայց ես Զու ողորմութեանդ վստահեցայ: Հեղաքրքրական է, չըսեր, պիտի վստահիմ, այլ վստահեցայ: Հիմա որ նեղութիւնն ու դժուարութիւնը կան, որոնք աչքերն են մշուշոտած, որոնց համար ալ կը խնդրէ Աստուծմէ, որ լուսաւրէ այդ աչքերը, որպէսզի կարենայ յստակ տեսնել այս եղած դժուարութիւններուն ընդմէջէ: Հեղաքրքրական է, որ Դաւիթ չէր վստահած Աստուծոյ արդարութեան, Անոր Օրէնքին, Անոր Սրբութեան, այլ՝ Անոր ողորմութեան, որովեպէս զիքն ազապողը Աստուծոյ ողորմութիւնն է, այլապէս միւսները զինք կը դատարապէն, զինք չեն ազապեր: Եւ հիմա փոխանակ տրտմելու, ընդհակառակը Դաւիթ կը ցնծայ Աստուծոյ տուած փրկութեամբ: Ահա թէ ինչու կարելի են աչքերու լուսաւորութիւնը, որպէսզի կարենանք տեսնել այդ փրկութիւնը: Կարենանք հասկնալ այդ բոլոր դժուարութիւններուն նպատակը, եւ այդ բոլորին մէջ տեսնելու Աստուծոյ տուած փրկութիւնը: Ուրեմն ինչպիսին ալ ըլլան պայմաններու, Աստուծմէ խնդրենք իմաստութիւն եւ մտքի ու հոգիի աչքերու լուսաւորութիւն: